

T9
2025

TESTOVÁ
FORMA

A

Test zo slovenského jazyka a literatúry

Testovanie 9 2025

KÓD
TESTU

1005

Milé žiačky, milí žiaci,

máte pred sebou test zo slovenského jazyka a literatúry.

Test obsahuje 30 testových úloh:

- 20 úloh s výberom jednej správnej odpovede zo štyroch možností A, B, C, D,
- 10 úloh s tvorbou krátkej odpovede.

Väčšina úloh sa vzťahuje na ukážky, resp. rôznorodé texty.

Svoje odpovede zapisujte priamo do testu. Do odpoved'ového hárka zapisujte odpovede až vtedy, keď ste presvedčení, že ich už nebudete meniť.

Píšte čitateľne, rozlišujte malé a veľké písmená abecedy. Odpovedajte vždy presne na zadanie úlohy. Ak je v zadaní úlohy inštrukcia „vypíš“, odpoveď musí byť zapísaná pravopisne aj gramaticky správne.

Hodnotenú budú len odpovede správne zapísané v odpoved'ovom hárku. Každá správna odpoveď bude hodnotená 1 bodom.

Pracujte sústredene a každú úlohu si pozorne prečítajte.

Na vypracovanie testu máte 70 minút.

Prajeme vám veľa úspechov.

Zaujímavé míľniky Európy

1838

1838: Matematicka Ada Lovelace (1815 – 1852) vo svojom článku pre britský vedecký časopis opisuje nielen fungovanie prvého analytického stroja, ale aj možnosti jeho využitia pomocou kódov v budúcnosti. Je považovaná za prvú programátorku na svete. Na zostrojenie prvého počítača sa využili práve jej poznámky.

1901

1901: Rakúsky lekár Karl Landsteiner (1868 – 1943) objavuje základné krvné skupiny, čo predstavuje kľúčový krok k veľkému medicínskemu pokroku.

1905

1905: „Zázračný rok“ nemeckého vedca Alberta Einsteina (1879 – 1955), ktorý svojou sériou prác z rôznych vedných disciplín, napr. o aspektoch svetla, hmoty, času a priestoru, spôsobuje prevrat vo vede. Jeho prevratná práca obsahuje jednu z najslávnejších matematických rovníc všetkých čias: $E = mc^2$. O jedenásť rokov neskôr publikoval svoju všeobecnú teóriu relativity.

1913

1913: Odhaľujú sochu Malej morskej víly, predstavujúcu ikonický prvok Kodane. Jej predlohou je postava z rozprávky dánskeho autora Hansa Christiana Andersena (1805 – 1875).

1928

1928: Škótsky lekár a bakteriológ Alexander Fleming (1881 – 1955) náhodou objavuje antibiotikum penicilín.

1946

1946: Vo francúzskom prímorskom letovisku sa prvýkrát koná filmový festival v Cannes. Filmy na ňom predstavuje 21 štátov.

1974

1974: Maďarský architekt Ernő Rubik (1944) konštruuje trojrozmernú skladačku, ktorá vyvoláva celosvetové šialenstvo a stáva sa jednou z najpredávanejších hračiek všetkých čias, Rubikovu kocku.

1989

1989: Britský inžinier a počítačový vedec Tim Berners-Lee (1955) vynachádza World Wide Web (WWW). Prvé webové sídlo na svete je spustené 6. augusta 1991.

2011

2011: Profesor Pavel Alexy (1961), slovenský vedec, podáva prvý patent na špeciálny bioplast, ktorý sa dá v prírode rozložiť bez akéhokoľvek odpadu.

2018

2018: Španiel Rafael Nadal (1986) opätovne vyhráva tenisový turnaj French Open a dokazuje, že je „kráľom antuky“.

2019

2019: Euro, spoločná európska mena, oslavuje 20 rokov. V roku 2019 ho využíva viac ako 340 miliónov občanov v 19 krajinách EÚ a je druhou najdôležitejšou menou na svete.

Na ukážku 1 sa vzťahujú úlohy 01 – 07

01. Ktoré tvrdenie vyplýva z ukážky?

- A** Penicilín bol objavený A. Flemingom po dlhodobom skúmaní baktérií.
- B** Na filmovom festivale v Cannes zažila Rubikova kocka svetový úspech.
- C** Socha Malej morskej víly je inšpirovaná životom H. Ch. Andersena.
- D** Prvé vedecké články o programovaní boli publikované už v 19. storočí.

02. Ktorá osobnosť podľa ukážky zažila počas svojho života uvedený míľnik?

- A** Karl Landsteiner – objavenie Rubikovej kocky
- B** Rafael Nadal – zavedenie spoločnej európskej meny
- C** Hans Christian Andersen – uverejnenie teórie relativity
- D** Alexander Fleming – patentovanie rozložiteľného bioplastu

03. Z ukážky vyplýva, že v roku

- A** 2018 športovec R. Nadal prvýkrát triumfuje na turnaji French Open.
- B** 2019 je euro, mena 340 miliónov Európanov, najdôležitejšou na svete.
- C** 1989 je spustené webové sídlo WWW, ktoré vynášiel britský vedec.
- D** 1905 napísal A. Einstein viacero významných prác nielen o matematike.

04. V ktorej možnosti sú správne nahradené podčiarknuté slová z nasledujúcej časti ukážky?

...pre britský vedecký časopis opisuje nielen fungovanie prvého analytického stroja, ale aj možnosti jeho využitia pomocou kódov v budúcnosti...

- A** prevádzku – výroby
- B** prácu – produkcie
- C** chod – uplatnenia
- D** cyklus – úžitku

05. Ktoré sloveso z ukážky má nesprávne uvedený neurčitok?

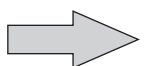
- A** oslavuje → osláviť
- B** stáva sa → stávať sa
- C** koná sa → konať sa
- D** opisuje → opisovať

06. Vypíš z ukážky prídavné meno cudzieho pôvodu, ktoré má podobný význam ako slová *typický, symbolický, obrazný*.

07. Napíš číslovku z nasledujúcej vety slovom pravopisne správne.

Filmy na ňom predstavuje 21 štátov.

_____ štátov

Ukážka 2

Dračí dub z Lozorna – finalista súťaže Európsky strom roka

Ukrytý v lese na malom vršku Kopanička po stáročia chránil a i dnes chráni obyvateľov – od prvých osadníkov, ktorí pomáhali pri stavbe neďalekého hradu Pajštún, cez obchodníkov a prisťahovalcov z Chorvátska. Dohliadal aj na vytvorenie na tú dobu ohromnej zvernice, ktorá siahala od Stupavy po Lozorno (okres Malacky), ale aj na vybudovanie úzkokoľajnej parnej lesnej železnice, ktorú však už dávno prežil. Dnes je jeho majestátna koruna domovom množstva druhov vtákov, veвериčiek a hmyzu. V jej tieni sa často pohybuje vysoká zver i veľmi zriedkavý daniel biely. V blízkom Suchom potoku sa zas po dlhých rokoch objavili bobry.

Z diaľky svojou mohutnosťou a výzorom pripomína sediaceho draka. Mýtickosť cítiť ešte viac pri dotyku s jeho kôrou, ktorá je silne drsná a zjazvená ako po súbojoch drakov. Obvod jeho kmeňa je úctyhodných 677 cm, čo znamená, že na jeho obchytenie treba 4 až 5 chlapov. Má okolo 700 rokov a výšku asi 18 metrov.

Dračí dub bol nominovaný do ankety Strom roka, ktorú pod záštitou známeho speváka a hudobníka Petra Lipu organizuje Nadácia Ekopolis. Získal najviac hlasov aj financie na svoje odborné ošetrovanie a zaradil sa do finále ankety s názvom Európsky strom roka. Do ankety sa zapojilo 16 krajín Európy. Do finále sa dostalo 12 jedinečných stromov zo zapojených európskych krajín a náš dub získal 2. miesto. Ocenenie si osobne v Bruseli prevzal fotograf Tibor Végh, ktorý „Dračí dub“ nominoval do slovenskej súťaže Strom roka.

Na ukážku 2 sa vzťahujú úlohy 08 – 14

08. Ktoré tvrdenie je na základe ukážky pravdivé?

- A** V Suchom potoku môžu turisti vidieť už mnoho rokov bobry.
- B** Parná lesná železnica pri Lozorne už neexistuje.
- C** Pri Malackách sa nachádza najväčšia zvernica na Slovensku.
- D** Obyvatelia Lozorna sú pôvodom samí cudzinci.

09. Ktorý presný údaj o Dračom dube je uvedený v ukážke?

- A** O obvode jeho kmeňa.
- B** O jeho veľkosti.
- C** O počte hlasov v ankete.
- D** O jeho veku.

10. V ktorej možnosti je podľa ukážky správne tvrdenie o ankete Strom roka?

- A** Organizuje ju Peter Lipa.
- B** Vo finále súťažilo 16 stromov.
- C** Vyhodnocovali ju v Bruseli.
- D** Usporadúva ju Nadácia Ekopolis.

11. V ktorej možnosti sú slovné spojenia napísané správne?

- A** európske štáty, bobrý chvostík
- B** Európska Únia, Bruselské ocenenie
- C** chorvátski prisťahovalci, hmyzích domovov
- D** Bobor Vodný, lozorniansky les

12. Ktorá z otázok do interview s fotografom Tiborom Végom je napísaná správne?

- A** Pán Vég, boli by ste taký dobrý a porozprávali nám o svojej najmilšej fotografii?
- B** Vysvetlil by ste, prosím, našim čitateľom, ako ste kedysi vyvolával fotografie?
- C** Pán Vég kedy ste začal fotografovať a kto bol vašou inšpiráciou či podnetom?
- D** Na záver by ste boli takí láskaví a opísali nám pocity z výhry Dračieho duba?

13. Vypíš z posledného odseku ukážky nesklonné všeobecné podstatné meno.

14. Na počesť Dračieho duba sa konala literárna súťaž v písaní bájí. Napíš meno súťažiacej, ktorá vystihla znaky tohto žánru.

Olivia

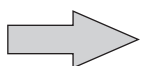
Kedysi dávno, keď sa piesok lial
a voda sa sypala, býval na malom
vršku drak. Vtedy bolo všetko inak.
Po lesoch pobehovali škriatkovia,
na zámku vládol spravodlivý kráľ.

Adela

Rozpoviem vám príbeh smutný
o zakliatom Jankovi,
on sa vydal jednať s drakmi,
no v Dračí dub sa premenil.

Elena

Keď sa v deň letného slnovratu všemocný
boh Perún zamyslene po krajine túlal, zbadal
na blízkom kopčeku mohutného draka. Tak sa
prekvapil, že mocne zahromžil a bleskom udrel
do zeme.

Ukážka 3

Douglas Adams
Reštaurácia na konci vesmíru

Krátko predtým sa Arthur Dent vybral zohnať si šálku teplého čaju. Na túto výpravu sa už vopred nepozeral s veľkým optimizmom, lebo vedel, že jediným zdrojom teplých nápojov na celej kozmickej lodi je zaostálny kus zariadenia – stravomatický syntetizátor nápojov. Tento prístroj tvrdil, že dokáže vyrobiť neuveriteľnú škálu nápojov presne podľa chuti a metabolizmu osoby, ktorá ho používa. Ale keď to s ním Arthur skúšal, zakaždým mu vydal plastový pohár plný tekutiny, ktorá sa takmer – no nie úplne – vôbec nepodobala na čaj.

„Čaj!“ prikázal.

„Ochutnajte a podelte sa,“ povedal stroj firemný slogan ako vždy a vydal ďalší pohár.

Arthur zahodil šiesty pohár hnedej tekutiny. „Počúvaj, stroj,“ zavrčal, „ty tvrdíš, že vieš syntetizovať akýkoľvek existujúci nápoj. Tak prečo mi stále podstrkuješ túto nepitnú brečku?“

„Používam nasnímané dáta o výživovej hodnote a pocitoch uspokojenia,“ odpovedal stravomat. „Ochutnajte a podelte sa!“

„Robíš si zo mňa asi žarty. Chcem od teba iba... obyčajnú šálku čaju a ty mi ho urobíš. Bud' ticho a počúvaj.“

Posadil sa a začal oduševnene rozprávať stravomatu o Indii, Číne, Cejlóne. Hovoril mu o širokých lístkoch sušiacich sa na slnku, strieborných kanviciach a letných popoludniach na trávniku. Hovoril o tom, ako sa mlieko nalieva skôr než čaj, aby sa nezavarilo. Dokonca mu porozprával aj o histórii Východoindickej spoločnosti.

„Takže o to tu ide?“ spýtal sa ho stravomat, keď skončil s výkladom. „Chcete chuť suchých listov vylúhovaných vo vrelej vode?“

„Ehm... áno. S mliekom.“

„Vyžmýkaným z kravy?“

„Nuž, dá sa to povedať asi aj takto...“

Na ukážku 3 sa vzťahujú úlohy 15 – 21

15. Podľa ukážky stravomat

- A vždy prispôsobí nápoj potrebám klienta.
- B nepatrí medzi najmodernejšiu výbavu lode.
- C poskytuje teplý pokrm všetkým na lodi.
- D nalieva nápoje automaticky do porcelánu.

16. V ktorej možnosti je nesprávne tvrdenie o Arthurovi?

- A Túžil po čaji, ktorý je dostupný na Zemi.
- B Bol nadšený, keď rozprával o niečom, čo mal rád.
- C Poznal proces prípravy kvalitného čaju.
- D Vyjednávania so stravomatom celkom vzdal.

17. Keď Arthur vykladal stravomatu o čaji, znamená to, že

- A** rozprával príbeh, ktorý sa už niekedy stal.
- B** vysvetľoval isté postupy, objasňoval fakty.
- C** vymenoval znaky a vlastnosti osôb a vecí.
- D** dbal na gestikuláciu a kontakt s adresátom.

18. Na základe ktorej časti vety z ukážky sa dá určiť spôsob rozprávania (ja-rozprávanie alebo on-rozprávanie)?

- A** Ty tvrdíš, že vieš syntetizovať akýkoľvek existujúci nápoj.
- B** Robíš si zo mňa asi žarty.
- C** Arthur zahodil šiesty pohár hnedej tekutiny.
- D** Ochutnajte a podel'te sa.

19. V ktorej možnosti je vyznačené slovo rovnakým slovným druhom ako v nasledujúcej vete?

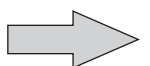
*Takže o **to** tu ide?*

- A** Chcem od **teba** iba šálku čaju.
- B** Vylúhovaných **vo** vrelej vode.
- C** Mlieko sa nalieva skôr **než** čaj.
- D** Dá sa to povedať **asi** aj takto.

20. Vypíš z prvého odseku ukážky slovo s opačným významom k slovu, ktoré označuje *sklon posudzovať skutočnosti z horšej stránky*.

21. Napíš všetky tri vyznačené slová so správne doplnenými *i/i/y/y*.

Čaj obsahoval zaujímavé **zmes**__, v ktorých chuti sa snúbili tóny a vône galaktických hmlovín. **B__l__n__** dodávali nápoju jedinečnú arómu, zatiaľ čo kombinácia rôznych **ob__ln__n** pridávala jemný zemitý podtón. Akoby každý dúšok odhaľoval tajomstvá vesmíru, zakódované v každom lístku a zrne.

Úlohy 22 – 30

Na nasledujúci text sa vzťahujú úlohy 22 a 23

Epická akčná dráma približuje vzostup a pád francúzskeho cisára. Jeden z najuznávanejších režisérov sveta Ridley Scott (Gladiátor, Mart'an) vo filme zachytáva neúnavnú cestu Napoleona k moci, sleduje náruživý a dynamický vzťah s jeho životnou láskou Jozefínou a mapuje jeho systematické vizionárske vojenské a politické taktiky, ktoré znamenali jeho vzostup i pád, na pozadí typických Scottových záberov úchvatných veľkovýpravných bojových scén.

22. Ktoré tvrdenie je podľa textu pravdivé?

- A Film je premiérou režiséra Ridleyho Scotta vo filmovej brandži.
- B Jedinou témou, ktorú film zobrazuje, sú veľké vojenské úspechy.
- C Napoleon mal premyslené taktiky, niektoré sa dovedy nevyužívali.
- D Ide o prvú časť dvojdielnej drámy, v ktorej zobrazuje vzostup cisára.

23. V ktorej možnosti je privlastňovacie prídavné meno z textu?

- A Scottových záberov
- B s láskou Jozefínou
- C francúzskeho cisára
- D bojových scén

24. Dopíš do nasledujúcej vety slovné spojenie *unikátny sob* v správnom tvare množného čísla.

Počas expedície po severských krajinách členovia výpravy s úžasom sledovali

_____ v zasneženej divokej prírode.

25. Vypíš z nasledujúcej vety plnovýznamové slovo, ktoré patrí medzi neohybné slovné druhy.

Autor bestsellerov, ktorý píše majstrovsky, potrebuje okrem výnimočných námetov disponovať ešte aj bohatou slovnou zásobou.

26. V ktorej možnosti sú vetné členy v rovnakom poradí ako v nasledujúcej vete?

Na istej lekárskej fakulte dal profesor anatómie študentom test.

- A Na historicky prvom mikroskope nám vedec predviedol zaujímavý preparát.
- B V korune bŕtľavého stromu si veverička chystá zásoby na zimu.
- C Na miestnej zrekonštruovanej ceste žiaril semafor vo funkčne novom svetle.
- D V malej horskej dedine poskytol starosta obce obyvateľom pomoc.

Rudyard Kipling

Keď...

keď medzi davom zachováš si hrdosť,
keď prostý si, aj keď ťa stretne kráľ,
keď skúškou priateľstva je tvoja tvrdosť,
si svoj, aj keď si srdce na dlaň dal,
keď z posledných síl dobehnúť vieš k méte
a čas len v päťách dobieha ti už,
potom ti patrí svet a všetko v svete,
a, navyše, je, syn môj, z teba muž!

27. V ktorej možnosti je správne uvedený význam prvých dvoch veršov básne?

- A** Si skúsený a plný poznania.
- B** Vždy zostávaš sám sebou.
- C** Si vytrvalý a nevzdáš sa.
- D** Vďaka úspechu si namyslený.

28. Vytvor z príslovky a príslušného slovesa v nasledujúcom súvetí podstatné meno skladaním.

Každé ráno hľadel ďaleko za riekou, či sa nevracia Santiago s rybami.

29. *To predstavuje vysoké percento všetkých druhov žijúcich pri lesných vodných plochách a mŕtvych ramenách riek.*

Dopíš podstatné meno mužského rodu z vyššie uvedenej vety v správnom tvare.

Tieto vzácne _____ potrebujú vhodné podmienky na udržanie rovnováhy.

30. Ktorú časticu treba doplniť na vynechané miesto v nasledujúcej vete tak, aby sa obsah nasledujúceho tvrdenia spochybnil?

Usmievavé oči a neoblomné hodnoty _____ vo mne zanechali stopy.

- A** určite
- B** samozrejme
- C** možno
- D** chvalabohu

KONIEC TESTU

Použitá literatúra

ADAMS, D.: Reštaurácia na konci vesmíru. In: *Stopárov sprievodca galaxiou*. Bratislava: Slovart, 2016, s. 206 – 208. ISBN 9788055623566.

KIPLING, R.: *Keď...* (prelož. Ľ. Feldek). Dostupné na: <https://istrofina.sk/basen-if-od-kiplinga-je-pre-istrofina-inspirujuca> [cit. 07-08-2023].

VÉGH, T.: *Dračí dub z Lozorna – finalista súťaže Strom roka 2022*. Dostupné na: <https://www.lozorno.sk/zivot-v-obci/aktuality-1/aktuality/draci-dub-z-lozorna-nalista-sutaze-strom-roka-2022-561sk.html> [cit. 09-01-2023].

Dostupné na: <https://bratislavskykraj.sk/draci-dub-v-lozorne-ziskal-druhe-miesto-v-sutazi-stromov-europy/> [cit. 11-09-2023].

Dostupné na: https://learning-corner.learning.europa.eu/eu-timeline_sk#/dashboard [cit. 10-10-2023].

Z didaktických dôvodov boli texty upravené.